

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteče naročnikom četrťletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvizajo nadalješnje naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do 1. julija 80 kr., do 1. oktobra 1 fl. 60 kr. in do konca leta 2 fl. 20 kr.

Naročnina, nove in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne.

Upravništvo.

Beseda slov. županom.

Stara resnica je, a zmerom se ponavlja, da kaže posestvo najbolje, kaj da velja njegov gospodar. Kedar vidimo posestvo zanemarjeno in polje zapuščeno, pride nam pryo na misel, da mora njih lastnik biti ali lenuh ali pijanec, na vsak način pa ga obsodimo za zapravljivca.

Ravno tako pa se pozna tudi pri občini, kakošenj da ji je zastop in še čisto posebej kakošenj da je njen predstojnik. V tem pogleda človek ali že na občinske ceste, ali pašnike ali gozde in celo lahko si napravi sodbo čez župana in več manj tudi čez ves občinski zastop. Ta bo le redko celo kriva.

Župan biti je lepa čast, toda ona je združena z dolžnostmi in nalaga veliko skrbi. Kdor torej vzprejme čast župana, vzprejme ob enem tudi vse njegove dolžnosti in postane očitna oseba, največkrat se zato zadene ob njega in to vsak, komur ni kaj v občini prav. Županu se očita vsak nered in vsaka pomanjkljivost v občini zvali se nazadnje na njegova ramena.

In zato prestopi svojo častno službo celo tisti le težko, ki ima skrb za obč. zadeve in je kos svoji nalogi, hudo pa se godi možu, naj je sicer poštenjak od nog do glave, če kaj zanemari ali pa zvrne vse delo na pisarja. Ta nima po mislih srenjskih prebivalcev in more biti po pravici, drugega posla v obč. zadevah, kakor da lepo na papir spravi to, kar se je v sejah obč. zastopa sklenilo ali kar je župan

sam v svojem področju izpoznal za dobro. Ako si pa pisar lasti ali pa že ima moči črez to, to se smatra od njih rado le za slabost župana in se prej ali slej hudo vtépa županu.

Dobro stori torej župan, če drži svojega pisarja, ako ga ima, trdó v njegovih mejah; ako ga pa nima in opravlja ali že sam pisarska opravila, ali pa si naprosi rodoljubnega izvedenca, da mu pride na pomoč v rečéh, katerih ne zmore sam, tembolje je za-nj, kajti tako imá vse sam v rokah in ne bode z lehka česar izpregledal, vedoč, da ne stori nihče drug tega, kar bi on opustil.

Veliko si slov. župan olajša v tem svoje deló, ako se drži slov. uradovanja ali če ga še ne najde, treba mu je brž skrbeti, da ga vpelje. Temu se ne more nihče po pravici zoperstavljati, tako dovoljuje postava, terja pa ga zdrava pamet, saj more slov. župan le s težko vestjo podpisati kako pismo, ako ga ne umeje, celo pa ga ne more sam spisati ali če se kaj tacega loti, spravi le pravo žlobudro vkup, in bi je gotovo ne podpisal, ko bi jo prepoznal.

Za to, da kdo spiše, recimo nemško pismo, ni zadosta, če zna za silo govoriti nemški ali če je par let cesarja služil. Kar se v govoru ne zapazi, to pa štrli iz pisma človeku kakor rogati kozel nasproti in ako je dobra duša, vzbudi v njem pomilovanje za župana, ako pa je hudomušen, debel posmeh ima za-nj.

Oboje torej župan odvrne od sebe, ako vpelje slov. uradovanje, kajti s tem ve, kaj spiše ali pa podpiše. Mogoče, da mu gre skraja, ker se ni učil in se ni nikoli vadil pisati slovenski, malo trdo, toda to ne trpi dolgo in gibčen, kakor je po navadi slovenski župan, privadi se takemu uradovanju v malih tednih. In za nj je potlej lepó zadostenje v tem, da vé in zastopi, kaj je spisal ali podpisal, pri nemškem uradovanju pa ne pride nikoli do tega.

Nekaj pa je še posebno, kar terja od župana, da uraduje slovenski, to je sklep srenj-

skih računov. Da ga poda na koncu srenji, na to veže župana postava in tak račun si ogleda lahko vsak, kdor živi v srenji in plačuje davke.

Ljudje so v tem natenčni in vestni župan želi gotovo, da se vsak srenjčan prepriča, kako da je s srenjskim premoženjem gospodaril. Toda o tem se trdim Slovencem ni moč prepričati, ako je račun nemšk in ker človek v tacih rečeh kaj rad sumi, češ da more biti pri računu ni vse v redu, zato se izgodi tudi rado, da obvisi najvestnišemu županu tak sum pri ljudéh.

Njegov izgovor, da ga je višja gosposka potrdila, pómaga mu malo, kajti ljudje ne verujejo tudi gosposki v tacih rečeh veliko in to bi vse odpadlo, ko bi se račun napravil slovenski in bi se tedaj vsak na svoje oči lahko prepričal, kako da stoji z njim.

Ako torej sedaj, ko so si skorej že vse občine svoje župane odbrale, mi resno poudarjamo slov. uradovanje, imamo le blagor občin pred očmi in seveda bi celo prav ne bilo od nas, ko bi to opustili. Imamo pa že tudi zadostenje v tem, da je več občin samo od sebe sklenilo slov. uradovanje, to pa najbolj take, ki imajo vrle, izobražene župane na čelu. Ni naš namen in menimo, da nam tudi ni treba jih naštevati, saj smo že o nekaterih, ki so v novejšem času tako sklenile, na drugem mestu poročali, upamo pa zato tem ležje, da jih bo letos še prav veliko tako storilo. To jim bo vse-kako v čast, nikakor pa ne na škodo.

Govor g. Bož. Raiča v državnem zboru

dne 19. marcija t. l.

Slavni zbor! Zadnji dan meseca februvarija t. l. sem rekel v tem slavnem zboru, da želimo mirú med narodi, a ta mir se mora, ako bode donesel srečo, blagoslov in zadovoljnost, naslanjati na pravico in jednakopravnost vseh narodov v Avstriji. Vse drugo, kar se poskuša, je prazno, samo ako se ta načela v dejanje izpeljejo, bodeta prirastla blagor in krepost za avstrijsko cesarstvo.

Naš vzvišen vladar je rekel ob sklepu IX. sesije državnega zbora dne 22. aprila 1885 v prestolnem govoru, da skrbi z enako ljubeznijo, kakor dober deželni oče za vsa ljudstva — toraj menda tudi za Slovence. (Smeh na levici.) Iz najvišjega prestola oglasila se je dobrohotna beséda: „Naredite mir med mojimi narodi!“ To opominjevanje je veljalo v prvi vrsti slavnemu ministerstvu in morebiti v marsikaterem oziru tudi ljudskim zastopnikom raznih narodov v tej zbornici. Ona ima vestno dolžnost, da ugame in zaključi dobre postave, take, ki pospešujejo prospeh in blagor Avstrije in ljudstev nji pedložnih. Vlada pa ima nalogo, katere se nikdar ne more ogniti, da zaključene postave izvršuje z ukazi in odloki, ki se natančno ujemajo s postavami.

Delovanje naše in slavnega ministerstva se naslanja na državne osnovne postave, vsi državni uradniki morajo pritrđiti s prisego, da hočejo, da se bodo po vsem ravnali po teh postavah. Med te državne uradnike se brez dvombe prištevajo tudi ministri, saj dobivajo svojo plačo tudi iz državnih dohodkov. (Živahen smeh na levi.) Eksceleuca g. ministerski predsednik se je o tem 30. okt. 1879 izrazil takole (bere):

Prestolni govor, za katerega ima odgovarjati ministerstvo, poudarja posebno troje: držati se ustave, katero je potrdil cesar, na podlagi ustave imajo se ljudstva spoprijazniti in porazumeti s sredstvi, katera ona ponuja, in uravnati se ima ravnotožje v gospodarstvu.

Ko bi se bilo ministerstvo, katero samo pravi, da ni strankarsko, trdno držalo ustave, potrjene na najvišjem mestu, in jo po vsem izpeljalo, bilo bi mir — vsaj v največjem delu — srečno doseglo. A to se ni nikakor zgodilo, posebno kar se tiče slovenskega ljudstva; marveč je slavno ministerstvo notranjih poslov, poglavitno pa ono poduka, naravnost nasproti ravnalu členu XIX. osnovnih postav in še dosihmal tako ravná, to se pravi, nedostatki, napačnosti in krivice pri učilništvu, na učnih zavodih, kakor daleč sega slovenski jezik, še dosihmal niso odpravljeni ter se niso prav nič spremenili — izvzemši nekatere slovenske paralelke.

Naših opravičenih pritožeb in zatožeb niso sprejemali ali pa so jih odbacnili, tu in tam so o njih celo norce brili. Kot poslanec, ki zastopam Slovence, spoznati moram, upiraje se nekaj na lastne skušnje, nekaj na stenografične zapisnike, kateri izrazujejo poprejšnjo delavnost slovenskih poslancev, da se mora položaj slovenskih poslancev v tem zboru proti vladi smatrati neprijaznim in skoraj da brezupnim, ako se namreč pomisli, da nas je slovensko ljudstvo volilo in semkaj poslalo, da mu priborujemo tiste pravice in privolitve, katere vživajo drugi narodi v Avstriji že delj časa tako radodarno in v obilni meri.

Naše ljudstvo ima prav, ako to zahteva od mož, katere je poslalo, ker prinaša v isti ali še v veči meri državi blago in kri, kakor drugi narodi. (Živahno ugovarjanje na levi.) Pri tem pa zahteva slovensko ljudstvo pomoč (levica zopet ugovarja, na desnici se pritrjuje) od tistih postav, katere za slovensko ljudstvo, kakor je mmogokrat videti, še sedaj morda nimajo veljave, ker nam sedanja vlada, katero dosihmal slovenski poslanci stanovitno in krepko podpirajo, ne privoši postavnih in ustavnih dobrot, marveč kar tako na naš pogin urno in z močjo deluje. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Gnojivna moč premogovega pepela.

Premogov pepel ima nemalo gnojivne moči v sebi. Če se s tem pepelom travniki in lucernska detelišča potrosijo, se njegova moč brž pokaže v lepši in gostejši rasti raznih trav.

Že od daleč se poznajo prostori, po katerih se je pepel potrosil. Krmine rastline bujnejše rastejo in posebno listnate zeli, kakor razne sorte detelje močnejše prodirajo na videlo. Ta zanimiva prikazen je misleče kmetovalce izpodbodla, da so dali premogov pepel kemično preiskati in ta preiskava je pokazala, da ima premogov pepel v sebi:

	I.	II.	Poprek
1. dušika ali gnjilca	0.423 %	0.670 %	0.523 %
2. fosforove kisline	0.058 "	0.058 "	0.058 "
3. kalija	0.208 "	0.038 "	? "
4. apna	2.250 "	3.205 "	2.228 "
5. magnezije	0.816 "	0.632 "	0.724 "
6. žveplove kisline	0.863 "	0.700 "	0.782 "

Čuditi se moramo pred vsem veliki množini dušika ali gnjilca, ki ga nahajamo v premogovem pepelu. Da to stvar prav ocenimo, so moramo spomniti, da ima hlevni gnoj jednako veliko množino te gnojivne prvine v sebi. Seveda se ta tudi spreminja in se ravna potem, kakor je premog več ali manj popolnoma sežgan. Pri navadnem načinu sežiganja ima pepel še vedno nekakošujo črnkasto barvo, kar kaže, da je še vedno nekoliko nesežganega oglja v pepelu, v katerem oglju, ker ni do cela sežgan, je še zmirom nekoliko dušikovih spojin nerazkrojenih ostalo.

Posebne pomena in vrednosti so vrh tega pa še mineralične gnojivne tvarine, apno, magnezija in žveplova kislina. Pa že zelo spremenljiva množina kalija v premogovem pepelu kaže, kako različna je njegova gnojivna vrednost tudi gledé mineraličnih gnojivnih tvarin. Ta vrednost se toraj zelo spreminja po večji ali manjši njegovi množini peska in žlindre, ki jo ima pepel v sebi. Gori navedena vsebina gnojivnih snovi pa vendar kaže, da je premogov pepel sposobno gnojivo za travnike in detelišča, zlasti lucernska, pa tudi za njive, ki so gnoja potrebne. Kder se tedaj tak pepel brez velikih vozniških potroškov dobiti more, naj se kolikor mogoče z njim gnoji. Zapomniti pa si je, da se mora pepel poprej rešetati, da se vse debele žlindre očisti, ki je le dobra, da se z njo popravljajo poti. Presejani tanki čisti pepel pa je za gnojenje.

Ali izgubi povžito plevelovo semenje v živalskem želodcu prebavljeno svojo kalivno moč?

Akademija znanosti v Parizu je v tem oziru nekoliko poskušelj napraviti dala, ki res

zaslužijo, da v širjih krogih znane postanejo. Dali so nekolikim konjem med navadnim ovsem tudi nekoliko kostrebinega semena. Kostreba ali stoklasa je plevel, ki se pogosto po njivah med žitom nahaja. Imenuje se tudi kopitnik (*Bromus arvensis*), glistnik, norški oves ali rapulja. Iz konjskega blata so potem neprebavljeno kostrebino seme izbrali in ga posejali. In glej! večidel tega semenja, akoravno je že bilo skozi konjski želodec in čreva popotovalo, je lepo kakor nepovžito seme kalilo in rastlo.

Pri drugi poskušnji so dali iz konjskega blata izbrano neprebavljeno kostrebino seme volu povžiti. Iz volovjega blata so neprebavljeno seme izbrali, ki je tedaj dvakrat skozi živalski želodec in čreva popotovalo, se je zopet posejalo in večidel kalilo in rastlo.

Ta res zanimiva prikazen je poskuševalce še k tretji poskušnji spodbudila, katera je obstajala v tem, da so dali od tega iz volovjega blata izbranega semena svinji povžiti in ga potem iz svinjskega blata izbrati in zopet posejali in tudi tega semena, ki je tedaj trikratno pot skozi živalski želodec in čreva naredilo, je veliki del bilo kalivnega in je rastlo. Kaj sledi iz vsega tega? Za nas sicer nič posebno novega, ki vemo, da za vsakim plotom, zidom ali grmovjem najlepše mlade gruške, jabolane in črešnje vzraščajo. Vendar pa, da z gnojem veliko, veliko plevelnega semena na polje zasejamo in da bi bilo dosti bolje, ko bi se živalim kuhana ali vsaj dobro poparjena krma polagala.

Sejmovi. Dne 29. marcija v Tilmiču; dne 31. marcija v Celju in Vitanju; dne 1. aprila v Radgoni, dne 2. aprila v Artičah in dne 3. aprila v Gradcu.

Dopisi.

Iz Konjic. (Kat. pol. društvo.) Naše kat. pol. društvo je obhajalo pustno nedeljo 7. t. m. trinajsto obletnico svojega 14. društvenega leta. S kristijansko prijaznim pozdravom nagovorili so preč. g. predsednik lepo število navzočih, katerih je bila sobana napolnjena. Nasledovala je kakor vsako leto volitev novega odbora. Večinoma je razun tajnika, njegovega namestnika in denarničarja ves odbor pri starem ostal. Udov šteje društvo do sedaj za vsem 302, in nadjati se je, da še bode v prihodnje število polagamo naraslo. Tega je treba posebno današnje dni, da se katoliška društva snujejo, osnovana ohranjujejo, in vsestransko gmotno podpirajo proti sedaj vladajočemu lažiliberalizmu. Zakaj ta hoče s svojim pogubnim upljivom že vse kote naše ljubljene domovine s svojimi brezbožnimi načeli okužiti in nekaj trdno katoliško podlago mile naše Avstrije porušiti. — Ravno temu kat. društvu se ima

naše tukajšnje ljudstvu zahvaliti, da ima še tako zdrave nazore na verskem in političnem polju, ter se ne da kreniti kljubu vsemu posilstvu od svojega gesla: „Vse za vero, dom in cesarja.“ — Pokazalo je pa tudi svojo izobraženost že pri marsikteri priložnosti, posebno za čas volitev, tako, da so ga celo nasprotniki občudovali. — Ko so nam preč. g. predsednik v jasni in jedernati besedi politični razgled podali, zamoglo se je opaziti na obrazih poslulačev, da se tudi oni po svetu ogledujejo ter marljivo zajemajo in prebirajo novine iz našega katoliškega nam priljubljenega „Slov. Gospodarja“, in želeti je, naj bi ga ljudstvo za naprej še marljivejše prebiral. — Tombole letos nismo imeli zaradi neke lanske neprilike, pa bode se prihodnje leto zopet igrala, kedar bo stvar popolnoma določena in vravnana. — Odšlemu tajniku, č. g. Janezu Brglezu, sedajnemu Artiškemu župniku, kateri so blizo osem let z neutrudljivo marljivostjo v blagor tega društva svoje duševne in telesne zmožnosti darovali, izrekajo tem potem, mesto telegrafičnim, vsi navzoči enoglasno najgorkejšo svojo zahvalo za njihovo požrtvovalno delavnost; in želijo le, naj jim dobrotljivi Bog obilno vse povrne, ter zdravih in krepkih še mnoga leta ohrani v njihovem sedajnem delokrogu! Z navdušenim trikratnim živio-klicem našem presvitlemu vladarju je bilo zborovanje končano.

Iz Majšperga pri Ptuj. (Spomlad. Obč. volitev.) Skozi celo zimo pokrival je beli sneg naše hribe in nam naložil smrtno tihoto, iz katere nas sedaj pomladanski čas budi in na delo kliče. Vse hiti v vinograde in na enkrat je vse polno pridnih, delavnih rok. Mi imamo tudi volitev v občinski zastop pred durmi. Sedajnega predstojnika Švaršnika pa več ne maramo, ker pri vsaki priliki z Nemci potegne. Mi imamo množino dobro podučениh mož, kateri bodo častno mesto občinskega predstojnika radi sprejeli in mi bomo tedaj letos po teh možeh segnili. S.

Iz Središča. (Konec IV. Naše občinske zadeve.) Dne 20. t. m. se bode vršila volitev občinskega odbora in iz srca bi želeti, da se izvolijo možje, ki bodo skrbeli za blagor občanov, za napredek našega trga, in ki bodo v vseh narodnih vprašanjih stanovitni kakor zid, ker le kot taki zaslužijo biti zastopniki narodnega trga Središkega. Razun tega, da novi odbor po mogočnosti odpravi uže na tem prostoru navedene napake, naj on tudi skrbi, da se našim naslednjim željam ustreže: kot narodni občani želimo in terjamo, da naš občinski urad uraduje izključljivo v slovenskem jeziku. — Naši zastepniki v okrajnem zastopu morajo se držati narodnih načel, ter odvrčati vse, kar bi utegnulo škodovati narodni časti našega trga in našega okraja. Narodna disciplina z

drugimi Slovenci našega okraja se od naših zastopnikov ne sme rušiti, ampak v vseh na rodnih zadevah složno postopati; neopravičene osobne mržnje imajo odpasti. — Ker gre v deželnem in državnem zboru za naše narodne pravice, za pravice našega jezika v šolah in uradih, ima se za nje tudi naš občinski odbor s tem potezati, da se za nje oglašajo z raznimi peticijami, kakor to druge narodne občine storé. — Nemski list „Tagespost“ se ne bi smel več na občinske stroške naročevati, ker se ta list nikakor ne ujema z nazori naših občanov. — To so „kardinalne“ točke naših narodnih želj naših terjatev in od teh ne popustimo niti trohice. — Konečno še naj opozorimo novi odbor na povzdigo naših sejmov in če še imamo eno željo, katerej ustreči bi bila zares velika neprecenljiva zasluga, potem je to ta želja: novi odbor naj skrbi in na to z vsem svojim vplivom deluje, da se našim občanom povrne mejsobno prijateljstvo, ljubljene mir, katerega žalibog sem ter tje pogrešamo.

Od sv. Ilja v slov. goricah. (Občinske volitve.) Kakor je častitim bralcem „Gospodarja“ že znano, imeli smo dne 12. februarja volitev v občinski odbor. Z resnostjo smo pričakovali omenjenega dne, ker smo vedeli, da nam bode se trdno postaviti na noge. Iznenadila nas je letos močna krstniška nemčurska stranka. Ta je imela v „Strassu“ svoj sedež, kjer je ustanovila poseben „komité“, kateremu so hodili naši krstniški Nemci in pa njih „svetnik“ na posvetovanje. Kaj da so skovali ti vitezi, baroni in špijoni v „Strasskem parlamentu“, znači proklamacija ali oklic do svojih izvoljenih bratov. Ali pri vsej svoji predrznosti, ki jo kažejo v njem, so se zlo ukani, kajti tudi mi Slovenci nismo spali in rok križem držali; nismo sicer napravljali „komiteja“ ne razpošiljali oklicev, kakor so storili nasprotniki. Ti so v Gradec, Bruck celo na dalnji Dunaj in še na druge kraje razposlali goraj imenovano blamažo, kjer so vedeli, da stanuje kateri njih mišljenja in ima tukaj pravico voliti. Tega sicer ne omenja mazač v „Marb. moniterju“ pač pa pravi, da smo Slovenci glase beračili od hiše do hiše. To se ve, da ni res. Da se je vsakemu volilecu naše stranke razložil pomen volitve, to še ni beračenje, kajti to je vsakega zavednega Slovence sveta dolžnost, da svoje neizkušene sobčane podučí. Prišli pa so tudi vsi od naše strani, ravno tako tudi od nasprotne strani k volitvi. Da se nemškutarjem ne bode posrečilo v vseh treh razredih zmagati, kakor so oni mislili in kandidate svoje stranke nastavili, tega smo si bili svesti, in tako je tudi bilo, kajti smo v drugem in tretjem razredu zmagali, v prvem pa propali, to pa zatvegavoljo, ker imajo v tem razredu nasprotniki večino, nekaj pa je bila kriva za prvi razred napačno sestavljena

lista. Takó je v prvem razredu vseh šest voljenih tudi sebi (!) glase dalo, od nas Slovencev pa tega nobeden ni storil. Da so se še nekatere nedostatnosti godile pri volitvi, pozročene od nasprotne strani, nočem omeniti razun ene, ki jo je pozročil v svoji prevzetnosti in strasti do duhovnov, kedar so glas oddali č. gosp. župnik in pa pri oblaščenju gospe Swaty, naš nasprotnik prve vrste, mladi Krumholz. Vrla gospa se njegove grožnje ni ustrašila, temveč je oddala pooblastilo narodnemu volilcu, s tem pa je tudi pokazala, da svoje soobčane spoštuje in da vé in spozna, med kom da živi, za „kundšaft“ od strani krstniških ritterjev in baronov se pa gospa Swaty lahko zahvali. Omenjeno človeče bi se zamogel pred sodnijo poklicati zavoljo nesramnega obdolženja, toda tak človek ni vreden potov k sodniji, letos je zadnjokrat to veselje užival. Njegovi častilci mu bodo baje za to njegovo junaško obnašanje izročili „red bele repe“. Uni dopisnik britko toži, da niso v drugem razredu zmagali, in pravi na dalje, da bi se potem Št. Iljéanje zopet zamogli nemške pridige in šole (čujte!) veseliti. Dobro! Pa komu naj bi potem naši častiti g. duhovni pridigali? Slovenci bi se take božje službe ali pridige ne mogli udeležiti, ker bi nam bila nerazumljiva. nemškutarji pa tako nikoli v cerkev ne gredó, ne vedó še morebiti, kakošnja je naša cerkev znotraj. Da bi o priložnosti nemške pridige postali taki goreči kristijani, kakor bi o priložnosti zmage za njo tirjali, tega mi ne verjamemo. Ravno tako je tudi o šoli. Slovenski stariši bi ne dali svojih otrok ponemčiti in potujčiti, zarad nekaterih nemških otrok pa nikdo ne bi dovolil, da bi taka „pildunga“ našo šolo osmradila, kajti le prazen sod doni.

Iz Cirkovec. (Volite v.) Pri nas bomo v kratkem občinsko volitev imeli. Zaradi tega si naš nemčurski „Martin“ hudo peté brusi, ker Ptujski laži-liberalci so mu baje pošepetali, da „nemčurski Martin“ letos mora naš župan postati. Mi Cirkovčanje pa pravimo, da bomo si mi že sami izbrali župana, kateri ne bo, po Ptuj za nemčurji slin cedil ali pa še celo tam judeževe kosti glodal. Toliko moramo reči, da smo z dosedajnim županom Medved-om v obče zadovoljni bili, kajti on je vedno z nami kmeti bil in se nikdar ni dal pri volitvah „s tremi goldinarji“ podkupiti, kakor se natolcuje nemškutarju „Martinu“ v Mihovcah. —a.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor stojé sedaj razmere, gre drž. zboru pri nas prva beseda. Kar se godi torej v njem, na to se ozéramo vsi. Žal, da od naše strani ne moremo reči, da storimo to z veseljem, ne za to, ker bi morebiti

naši poslanci v tem ne storili svojih dolžnosti. To ne, kajti kar že pokažamo deloma na drugem mestu, naši poslanci storé, kar je v njih moči, toda ali bo to kaj izdalo? — Vrta se sedaj cela stvar o tem, da se ministerstvu dovoli potrební denar za izvrševanje tega, kar se v državi mora izgoditi. Za to so tudi vsi naši in iz večine tudi poslanci iz nasprotnih strank. Ali vsaka stranka spravlja o tej priložnosti navadoma vse svoje pritožbe na svitlo. In da se vse to izpelje, za to je treba časa. Naše pritožbe, oziroma želje izrekla sta poslanca B. Raič pa M. Vošnjak, eden tako, drugi drugače, vendar oba sta govorila v našem zmislu, nasprotniki niso jima vedeli znatnega kaj izreči. — Gledé Scharschmida, t. j. njegovega predloga o veljavi nemščine v našem cesarstvu si je, kakor je podoba, desnica v tem edina, da se njegov predlog zavrzé, človek si pa tudi, ako trezno misli, ne more tega drugače predstavljati: ta predlog mora pasti! — Mestni zastop v Ljubljani je odpovedi odbornikov Ledenika pa Hribarja v svoji zadnji seji vzel na znanje. Odbornik g. dr. Zarnik bil je po daljši bolezni prišel prvokrat v sejo, toda mož še očivestno ni ozdravel, sicer bi, menimo, ne bil niti predloga, kakor ga je v isti seji stavil, zagrešil, niti bi „Slov. Gosp.“ bil tako poulično ime nadél, kakor jo to, če gre „Slov. Narodu“ v tem kaj vere, neki storil. 20 let kakoršnjih je „Sl. G.“ doživel, ne bila bi mu tega dopustila. — Baron Pino ni odložil drž. poslanstva, kakor so bili liberalni listi raznesli po svetu, tedaj tudi ne bo treba nove volitve za Beljaški okraj. — Župan v Trstu je vendar-le dr. R. Bazzoni, čeprav cika na stran irredentovcev, ni ga vlada, kakor se je želelo, zavrgla. Naj ga pa tedaj tudi ima! — Vrhovni škof iz Prage in škof iz Brna sta sedaj v Rimu, iz zadnje škofije že neki iz davnih časov ni bil nobeden škof prišel v Rim. — Na Hrvaškem boriti se jim je zoper madjarščino ravno tako, kakor pri nas zoper nepotrebno nemščino; samo ta je razloček, da je tam madjarščine še manj treba, kakor pri nas nemščine. Med nemščino in madjarščino je pač, recimo, kar čemo, še velika razlika. —

Vnanje države. Med Srbi in Bolgari je sedaj, vsaj kakor je podoba, razpor pri kraju. Stan mirú dobiva čedalje lepše lice. Rožljanje z vojsko je utihnilo. — Kaj bode z bolgarskim knezom pa s Turčijo? Zahtevanje kneza, da ga Turčija imenuje za guvernerja na čas življenja, dela še vedno nemir in pravijo, da je to zahtevanje v stanu še vso Evropo spraviti pod orožje. Nemogoče to sicer ni. — Na Grškem še ni tiho. Vlada ne more naprej, še nazaj si ne upa kajti je preveč denarja izdala za obo-roženje. Nihče pa ji ne priskoči z nasvetom, po katerem se reši tega nesrečnega položaja. —

Rusija množi vojno moč na morju. Celih 25 vojnih ladij je postavila na novo. To ni znamenje, da upa miru. — Sv. Oče so Bismarku poslali posebno pismo, v katerem mu nekam rekó hvalo zato, da je v dež. zboru izrekel se za to, da so njih želje gledé duh. izgojenja opravičene. — Knez Bismark bolega in govori se, da pride za nekaj časa v cesarsko graščino Miramar pri Trstu. — V Londonu se ruši ministerstvo zato, ker se ne slagajo vsi ministri s tem, kar predlaga Gladstone gledé samouprave na Irskem. V Birmanskih deželah stojé v resnici Kitajci za ustajniki in Angležem utegne to veliko dela prizadeti. Angležem gre v tem za trgovino in če nimajo ondi te, čake jih velika izguba. Vojaki sami, ko bi jih še tudi imeli več, kakor jih imajo, ne odškodili bi jih. — V belgiskem mestu Jemappe so se v noči od 20. t. m. delavci z žendarji sprijeli. Več žendarjev je ranjenih in so 10 delalcev zaprli. — V Patagoniji, južni Ameriki, so zadel med Magelansko morskó ožino pa reko Galego na bogate zlate žile.

Smešnica 12. Mlad baron je rad ustrelil brž, ko je zajca zagledal, pa se ve, da ga zato ni nikoli ustrelil. „Ej“, zakliče enkrat v svoji nevolji, „sem pa že zopet prehitro ustrelil.“ „O ne, baron“, odvrne mu njegov lovec, „Vi niste prehitro ustrelili, samo zajec se Vam je preveč po malem bližal.“

Razne stvari.

(Telegram.) Pri današnji občinski volitvi dobili so v tretjem razredu Slovenci 79, Nemci 34, v drugem Slovenci 10, Nemci 13, v prvem Slovenci 4, Nemci 7 glasov.

(Na znanje.) Odgovorni urednik „Slov. Gosp.“ g. A. Mikota, je na Jožefovo, dne 19. t. m. ob 7. zvečer, previden sv. zakramenti, udan v voljo božjo umrl, star še le 32 let. Ranjki je bil blag mož, vnet za vse dobro, tih in miren ter je živel le svojemu poklicu. Njegov spomin bo ostal torej večer pri vseh njegovih bližnjih in daljnib znaneih. Naj počiva v miru!

(Žalostna novica.) Kakor vedó listi, je ljutomerski rojak dr. vitez Miklosič nevarno vzbolen in bi se bila bojda znamenja marazma prikazala. Visoki gospod je sicer že 72 let doživel, vendar pa je upati, da ga še bode njegova čvrsta narava rešila.

(Srečno pot!) Iz Gotovelj pri Žalcu se nam piše, da so se tamkaj sedaj srečno iznebili necega „lažnjivega“ nemčurja ter mu želé srečno pot! Mi ne poznamo moža in torej ne vemo, kaj pri njem pomeni beseda: „lažnjiv“, menda pa ne, da bi se bil le delal nemčurja?

(Slovesen vzprejem.) Zadnjo nedeljo se je č. g. Ivan Skuhala podal na svoje mesto

v Ljutomer. Cerkv. ključarja sta ga že v Ormožu srčno vzprejela, na meji Ormoške pa Ljutomerske župnije, v Žerovincih ga je pa Staroceski župan Fr. Šijanec z mnogimi župljani pod lepim slavolokom veselo pozdravil. Na Kamensčaku je bil potlej drugi slavolok in tam ga je veliko ljudstva pričakalo ter mu je župan Fr. Slavič z okinčano kupico, polno Ljutomeržana, zdravje napil. V Ljutomeru so ga seveda najslovesniše vzprejeli ter mu je beloblečena deklica krasen šopek podarila, češ, naj bi mu bivanje v Ljutomeru bilo veselo, podobno rožicem v šopku. Večer je bila serenada trških narodnih pevcev.

(Odlikovanje.) G. Dom. Pascolo, doma v spodnji Ložnici pri Slov. Bistrici sedaj pa profesor v ruskem mestu Ufa, postal je ruski dvorni svetnik in ob enem prejel je viteški red sv. Stanislava.

(Nesreča.) G. J. Lukež, žel. uradnik na Pragerskem, prišel je dne 18. t. m. po nezgodi preblizo vlaka in vlak mu je zdrobil desno nogo.

(Umrli) je v Zagrebu zadnjo nedeljo gosp. Vinko Sevnik, svétnik bansk. stola. Pokojnik je bil naš rojak, brat g. župnika pri sv. Petru pod sv. gorami in je od leta 1854 služboval na Hrvaškem.

(Slovenski kmetje pazite!) Mož, ki je pred nekterimi leti s culico v roki se v Ptuj pritepel in ki je postal oče vseh ptujskih židov, razpošilja med slovenske kmete neko povabilo, naj pristopajo k „bauernverein“ in pošiljajo svoje groše v nemški Strass. Mi slov. kmete prav iz srea svarimo, naj se ne vsedejo možu na limanice!

(Pridnim službenikom) deli vsako leto kmetijska družba štajarska premije. Po slovenskem delu naše dežele so letos dobili po 20 gld. sledeči službeniki: dekla Ana Ficko, ki že 56 let služi pri g. Vrazu v Cerovcu blizo Ormoža; viničarka Liza Gubej, 56 let pri g. Wagnerju, in dekla Zefa Senekovič, 51 let pri g. Ferku, obe v št. Ilji v Slov. Goricah; viničar Simon Plečko, 51 let pri g. Meierseidlu v Mariboru; po 15 gld.: hlapec Martin Brus, 48 let pri g. Bračku v št. Juriji ob Pesnici; dekla Jera Ribič, 44 let pri g. Gaberčniku pri sv. Primonu na Pohorju; nadhlapec Matej Waste, 41 let pri hiši Gradišnikovej na Vranskem. Po 10 gld.: viničar Janez Vidovič, pri g. Adelsbergerji na Ptuju; viničar Jurij Zadravec, 38 let pri g. Kochu na Kogu blizo Središča; viničar Franc Kopic, 38 let pri g. Badlu v Mariboru; viničar Andrej Šmigoc, 38 let na grajščini Rothenthurm pri Ptuj.

Loterijske številke:

V Gradcu 20. marcija 1886: 13, 58, 81, 14, 51
V Dunaju „ „ „ 85, 68, 74, 15, 73

Prihodnje srečkanje 27. marcija 1886

Mojim prijateljem!

Ker sem o priliki imenovanja za župnika Ljutomerskega prejel toliko čestitk in znamenj prijaznosti in ljubezni, da mi ni mogoče, vsem prijateljem in znancem osebno se zahvaliti, naj tem potem sprejmejo vsi mojo najsrčnejšo zahvalo.

Ob enem zakličem vsem Mariborskim znancem, pri katerih se nisem mogel osebno posloviti: „Z Bogom!“ ter prosim, naj me še naprej v prijaznem spominu ohranijo!

V Ljutomeru, 22. sušca 1886.

Ivan Skuhala, župnik.

V najem

2-2

dam na 5 let od 1. aprila 1886 naprej svoj, v najboljšem stanu se nahajajoči in vedno obilno vode imajoči

mlin na 4 kolesa

v Puščencih, četrť ure od Ormoža na velikej cesti s hrambo za meljo in zrnje, 2 sobama, 1 kuhinjo, pivnico, 3 svinjskimi hlevi, prostorom za eno kravo in za seno, vrtom za sočivje in eno njivo vred.

Poleg mlinarije se tudi lahko krčmari.

Da se dožene najemnina, bode se dne **28. marcija 1886** od 2. ure popoldne naprej ta najem ravno tamkaj licital ter vabim k obilnej vdeležitvi. Pogoji so jako ugodni.

Matevž Senčar,
lastnik.

Licitacija vina.

V torek 30. sušca t. l. se bodo v vinogradih ml. **Jožefa Adelsbergerja** v Trambergu in Popenbergu v Halozah (pol ure iz Ptuja), potem v torek **6. aprila** v vinogradu v Slamjaku (Kumersberg) pri Ljutomeru

okoli 750 veder dobrega vina iz let 1883, 1884 in 1885

prodalo.

50% kupnine mora se takoj plačati. Izvoziti se mora vino v 8 dneh.

Licitacija se začne 30. sušca ob 11. uri v Trambergu in se bode potem v Popenbergu in v Ptuskej kleti nadaljevala.

V Slamjaku je licitacija 6. aprila ob 10. uri predpoldne.

Kupci se uljudno povabijo!

V Mariboru, dne 18. sušca 1886.

1-3

Dr. Dominkuš, jerob.

3-3

Na prodaj imam

2000, en meter visokih, 2letnih breskvinih sadežev po 2 krajcarja; 1000 gruškinih, 3letnih sadežev po 5 krajcarjev.

Martin Žnidar,

posestnik, Košnica, pošta Celje.

Št. 2706.

3-3

Oklic prostovoljne zemlj. dražbe.

C. kr. okrajno m. del. sodišče v Celji daje na znanje:

Na prošnjo slovensko-graške hranilnice po gospodu dr. Janezu Sernecu dovoljuje se izvršilna dražba zemljišča vloga št. 51 katastralne soseske Košnice pri Celji.

Za to določuje se eden dražben den

na 27. marca 1886

od 11—12 ure dopoldne pri tem sodišču v sobi št. 4 s pristavkom, da se bode to zemljišče le za ali čez 2500 gld. oddalo.

Dražbeni pogoji, vsled katerih je sosebno vsak ponudnik dolžen pred ponudbo 10% varščine v roke dražbenega komisarja položiti, cenitveni zapisnik in zemljeknjižni izpisek leži v registraturi na ogled.

V Celji, dne 2. marca 1886.

C. kr. svetovalec: Lulek.

2-2

Oklic.

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru levi breg Drave naznanja:

Dovolila se je prostovoljna dražba kupnih pravic **Jožefa Strauss-a**, gledé poprej **Janez Kopič-evega** zemljišča, zemlj. uloga 40. davkarske občine zgornja sv. Jungerta in določil se je v izvršitev edini rok na dan

29. sušca 1886

predpoldne od 11.—12. ure pri zemljišču v zgornji Sv. Jungerti z dostavkom, da se pri tej priliki imenovane kupne pravice ne bodo pod izkliceno ceno 650 gld. prodale.

Dražbeni pogoji, po katerih ima vsak dražbivec pred dražbeno ponudbo 10% vadija v roke dražbinskega komisarja položiti, kakor tudi cenilni zapisnik in zemljeknjižni izpisek pregledajo se lahko v tusodnijski registraturi.

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru, l. breg Drave, dne 12. sušca 1886.

(L. S.)

Dr. Eminger l. r.

Učenc, 14—15 let star, z dobrimi šolskimi spričevali, zmožen slovenskega in nemškega jezika, lahko takoj vstopi in dobi pozneje službo čbelarskega mojstra (s prostim stanovanjem in hrano in 100—300 for. na leto.)

Več pové trgovina z bčelami barona **Rothschütza** v Višnji gori na Kranjskem.

1-2

Štev. 1326.

Oklic.

1-3 3-4

Ces. kralj. okrajno sodišče v Slovenski Bistrici naznanja, da je prostovoljna dražba mladoletnim **Kašpar Smoletovim dedičem** lastnega vina od leta 1885 in 1884 okoli 20 štrtinjakov dovoljena in se bode dne

20. aprila 1886

dopoldne od 10. do 12 ure v Poličanah, popoldne od 2. do 4. ure pa v Gaberniku vršila in da se bo vino le po cenitvi ali više in za gotovo plačilo prodavalo.

C. k. okrajno sodišče v Slovenski Bistrici
dne 10. sušča 1886.

L. s.

C. k. okrajni sodnik:
Sorko.

Hiša

s tremi kletmi, vrtom itd., blizu glavne ceste, na kateri obstoji že dalje časa krčma, posebno za kovača pripravna, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“

Prodaja posestva.

2-3

Proda se lepo posestvo, $\frac{1}{2}$ ure od Ljubljane v prijaznem kraju ležeče, z velikim zidanim gospodarskim poslopjem, obstoječ: iz 5 stanovanjnih sob, hleva za 30 glay, pod ali skedanj, 3 šupi, 2 kleti, 1 magacin za vino, 2 shrambi za žito i. t. d. kozolec s 24 okni čebelnjak, svinjak i. t. d. Ker je tako blizu mesta, iztržijo se prav koristno in lahko vsakovrstni pridelki; poleg tega je za mlekarstvo prav ugodno. Pripravno je tudi za vsakovrstno obrt. Polja, njiv in vrtov je za 32 oralov, borštev, pašnikov je za 14 oralov. Temu trdna cena je gl. 16.500; pol té cene — po dogovorjenju tudi več — se proti intabulaciji na posestvu pusti.

Več pové M. Dogan v Ljubljani.

Ceneje kakor kjerkoli!

Velika izprodaja

gotovih moških in deških oblek
kakor tudi perila.

Zavoljo prevelike zaloge v gotovih oblekah in perila sem primoran, da napravim to izprodajo.

Opozarjam tedaj p. n. občinstvo na to, da prodajam od dnes naprej gornje blago za močno znižano ceno.

V dovoljno obiskanje priporoča se

Heumayr,

Veliki trg, na oglu Dravske ulice,
čez stopnjice v Mariboru.

1-3

Ceneje kakor kjerkoli!

2-3

Borove popke

samo od polomljenih borovcev, češminjevo lubje od korenin in palic, kakor tudi kuhinjske kosti kupuje v vsaki množini vedno po najvišji ceni.

Josip Strzelba
v Ljubljani.

Peter Fritz-ova udova
pasar in izdelovalec bronastega in kovinskega blaga
Viktringhofske ulice v Mariboru Viktringhofske ulice
(tvrška obstoji že 100 let)

1-3

priporoča se slavnemu občinstvu, posebno pa visokočastiti duhovščini s svojo zalogo mnogovrstnega blaga, katero izdeluje po najnovejših risanjih in mu predloženih obrazcih, kakor:

monstrance, kelihe, ciborije, oltarske svečnike in svečnike ob podobah, lampe, lustre, kadilne posode, križe, strelovode itd.

Staro in ne več porabljivo blago in druge kovinske stvari se prav naglo in po dobri ceni popravljajo, o ognju pozlačujejo, posrebrujejo in tudi bronsirajo.

Kupuje in tudi zamenjava se staro srebro, baker, medenina in se pošteno odkupuje.

Za čisto, dobro, in trdno delo po nizkej ceni sem porok.

P. n. kupce prosim, da naj blagovolijo meni ravno tako zaupati, kakor mojemu pokojnemu možu.